gemeente Rheden

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Raadsinformatiebrief

Aan: gemeenteraad

Datum: 15 maart 2022

Onderwerp: Raadsinformatiebrief regionaal beleidskader huisvesting internationale werknemers regio Arnhem – Nijmegen.

Geachte raadsleden,

Via deze brief informeren wij u over het regionaal beleidskader huisvesting internationale werknemers (arbeidsmigranten) in de Groene Metropool Regio Arnhem – Nijmegen, hoe dit kader tot stand is gekomen en het vervolgproces..

Aanleiding

De Woondeal is de basis en aanleiding om te komen tot dit beleidskader. In de woondeal die de regiogemeenten in 2020 hebben vastgesteld is onder afspraak 59 benoemd dat de groeiende arbeidsvraag van werkgevers ook vraagt om voldoende huisvesting om ongewenste huisvestingssituaties te voorkomen.

In het PFO Wonen van 2 december 2020 is de ‘startnotitie internationale werknemers’ van 20 november 2020 vastgesteld en groen licht gegeven voor een plan van aanpak om tot een regionaal beleidskader internationale werknemers te komen.

Het tot stand komen van regionaal beleid is nodig vanwege het grote economische belang van internationale werknemers voor onze regio. De werk- en woonomstandigheden in een aantal Midden- en Oost-Europese landen verbeteren, waardoor in veel West-Europese landen schaarste gaat ontstaan aan internationale werknemers .

Huisvesting

Goede huisvesting en werkomstandigheden zijn basisvoorwaarden voor het aantrekken van voldoende internationale werknemers, waarbij de Nederlandse concurrentiepositie ten opzichte van andere West-Europese landen in het geding is. Internationale werknemers zijn ook inwoners van onze samenleving, die recht hebben op goed wonen en werken. Goede huisvesting voor deze doelgroep draagt bij aan een gezonde en veilige leefomgeving in dorpen en steden.

Creëren gelijk speelveld

In diverse gemeenten in de regio is er al actief beleid, wordt er gehandhaafd en zijn er nieuwe locaties in ontwikkeling voor internationale medewerkers. De regio en de geraadpleegde stakeholders zijn ervan overtuigd dat samenwerking voor een goed vestigingsklimaat en voor goede en voldoende huisvesting van groot belang is. Om samen meer massa te maken.

Maar ook om een ongewenst waterbed van regelgeving te voorkomen door beleid en regels af te stemmen (het creëren van een gelijk speelveld). Het regionaal beleidskader sluit daarom aan op de lokale dynamiek en de verschillende tempo’s die in de regio aan de orde zijn op dit gebied. Door de regiogemeenten vanuit dit beleidskader handvatten te bieden die een uniforme basis in de regio

mogelijk maken en waar individuele gemeenten naar eigen inzicht aanvullingen op kunnen doen met hun lokaal beleid.

Doorlopen proces
In juni 2021 heeft de regio een externe projectleider aangesteld om in coproductie met de regiogemeenten en stakeholders, het regionaal beleidskader op te stellen. In de zomermaanden heeft de projectleider gesprekken gevoerd met diverse stakeholders van markt en overheid in de regio waarna het eerste gezamenlijke bestuurlijke gesprek over de ambitie en de speerpunten van het beleidskader in oktober heeft plaatsgevonden.

De dialoog over de wenselijke bouwstenen van het beleidskader is tijdens het regionaal congres van donderdag 9 december breder gevoerd met een rijk palet aan stakeholders, waaronder een groot aantal van u. Het regionaal congres kunt u hier terugkijken.

De opbrengst van deze brede regionale verkenning vorm de basis van het concept beleidskader.

Bouwstenen beleidskader
Bouwstenen naar voren komend uit het proces tot nu toe:

1. *Registratie en informatie*
   Bevordering van de inschrijving van internationale werknemers zodat het werkelijke aantal internationale werknemers dat in de regio woont in beeld komt en het aanbod van huisvesting hierop kan worden afgestemd.

2. *Communicatie en participatie*
   Actief inzetten op het goed betrekken van omwonenden en raadsleden bij nieuwe huisvestingsinitiatieven en ondersteuning van gemeenten op deze en andere dossiers door het delen van kennis en ervaringen.

3. *Voldoende aanbod van goede kwaliteit*
   Samenwerken om de kwaliteit van huisvesting in de hele regio te verbeteren door uniforme kwaliteits- en beheereisen te stellen en afspraken te maken over voldoende huisvesting dichtbij het werk.

4. *Controle en handhaving*
   Door een meer uniforme aanpak van controle en handhaving een veilige woonsituatie voor alle internationale werknemers te creëren, waardoor overlast vermindert en de leefbaarheid in de wijken wordt verhoogd. Hiermee worden ook ongewenste huisvestingssituaties voorkomen, malafide partijen/praktijken aangepakt en de negatieve effecten van een waterbed beheerst.

5. *De internationale werknemer centraal*
   Vergroting van de zelfredzaamheid van de internationale werknemer door de onafhankelijkheidrelatie met de werkgever/huisvester te verkleinen en internationale werknemers te helpen in het vinden van hun weg in de regiogemeenten.

6. *Zorg voor de internationale werknemer*
   Verbetering van de toegang tot maatschappelijke voorzieningen voor internationale werknemers zodat de regio beschikt over gezonde arbeidskrachten die zich kunnen blijven ontwikkelen en zich structureel voor onze regio in kunnen zetten.

7. *Intensivering regionale samenwerking huisvesting internationale werknemers*
   De opgave waar de regiogemeenten voor staan vraagt een grote mate van samenwerking, niet alleen met elkaar maar ook met de provincie, het Rijk, Duitse overheden (Emmerich) en marktpartijen.

Vervolgproces

Het beleidskader is ter kennisname aangeboden aan alle colleges met het verzoek het kader te omarmen en als uitgangspunt te nemen voor lokaal op te stellen beleid. Het beleidskader wordt ter vaststelling doorgeleid naar het nieuwe college en hen wordt gevraagd te komen met een voorstel voor uitwerking in lokaal beleid. De raad stelt uiteindelijk het lokaal uitgewerkte beleid vast.

De gemeente Rheden heeft al een beleidskader voor huisvesting van internationale werknemers. De gemeenteraad heeft op 26 mei 2020 de *Verkenning en visie huisvesting arbeidsmigranten en zorgcliënten in balans* vastgesteld. Deze is door het college nader uitgewerkt in de *Beleidsregels afwegingskader voor huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Rheden* (maart 2021). Deze beleidsregels maken integraal onderdeel uit van het *Parapluplan huisvesting arbeidsmigranten en bijzondere woonvormen* (september 2021).
Bij het opstellen van het regionale beleidskader is rekening gehouden met beleid dat in enkele gemeenten, waaronder Rheden, al is vastgesteld. Voor wat betreft de eisen ten aanzien van kwaliteit en beheer van de huisvesting en registratie van bewoners, sluit het beleidskader aan en is het nader uitgewerkt of gespecificeerd. Ook wordt voorgesteld om hulpmiddelen (zoals een digitaal nachtregister en informatiepakketten) op regionaal niveau te ontwikkelen.
De ruimtelijke criteria kunnen grotendeels op lokaal niveau worden uitgewerkt. In ons geval is dat dus al gebeurd. Op enkele punten is mogelijk een aanpassing nodig.

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) komt met een uitvoeringsvoorstel voor de regionale thema's binnen het beleidskader. Dat gaat in afstemming met het lokaal te ontwikkelen (en al ontwikkelde) beleid. Daarvoor zal de GMR de tweede helft van 2022 komen met een voorstel voor de implementatie en een vervolgaanpak. Dat voorstel zal ook een voorstel bevatten voor de financiering.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Rheden,

namens hen,

Gea Hofstede,

wethouder.